

พระพรต

พระพรต ภายใต้งาน 1 พักตร์ 2 กร ทรงมงกุฎ มี "รัศมีตั้งทับทิมพราย" คือ เป็นใต้งานทับทิม ความงามใกล้เคียงกับพระราม เช่น เมื่อครั้งเสด็จ ไปงานวิวาห์ของพระรามกับนางสีดา ชาวเมืองที่คอยเฝ้าชมบุญอยู่ก็เห็นว่า

พระพรตพระสัตว์สุดท้าย

งามคล้ายกับองค์พระทรงศรี

แต่เดิมพระพรตคือจักรแก้วของ พระนารายณ์ ที่ถูกส่งลงมาเกิดเพื่อ ให้ช่วย พระราม หรือพระนารายณ์ อดตราบราบธรรม กำเนิดเป็นโอรสองค์ที่ ๒ ของ ทำวทศรธ กับ นาง ไกยเกษี มีพี่ต่างมารดา คือ พระราม และน้องต่างมารดา คือ พระลักษมณ์ และ พระสัตว์สุด

ในวัยเด็กพระพรตต้องเดินทาง ไปช่วยดูแลเมือง ไกยเกษของ ผู้เป็นตา แม้จะไม่อยากจากมารดาทั้งสาม และพี่น้องทุกคน แต่ก็จำเป็นต้องทำตามคำสั่งของ ทำวทศรธ

จะจากสามสมเด็จพระชนนี

ทั้งพระจักรีพี่ยา

กับองค์พระลักษมณ์พระสัตว์สุด

ผู้เป็นอรนุชไฉนหา

พระปิตุรงค์ของทรงพระเมตตา

สุดปัญญาที่จะจากกัน

บทกลอน : เรืองรามเกียรติ์

ผู้แต่ง : จินตกรวิสมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

พระพรต ตัณณะครุในรามเกียรติ์ ลำดับ ๑๔

โดย นักกวดอน KU ๒๗

พระพรต (๑)

ทับทิมพราย ไร่๑งร๑ง ไร่๑งร๑ง
ร่างกายสี่...แดงชาติ...พิลาสน์
๑๑๑๑๑๑ รุปงาม นามประจักษ์
มีหนึ่งพักตร์ ไร่๑งกร ยี่๑งวัน๑ง

แต่เดิมคือ ชักรแก้ว แดงประกาย
๑๑๑๑๑๑ พระนารายณ์ ได้สืบสาน
สี่งมาเกิด...เป็นราม...ภาค๑๑๑๑
เพื่อปราบศัตรู หม่มมาร บัน๑๑ธรรม

นามานั้น นะหรือ คือพระพรต
ทำ๑ทศร๑...ไถยเกษี...ที่ด้อมดำ
เป็นบิดร...มารดา...คำ๑๑๑๑
ต่างช่๑งนำ...พา๑๑๑๑...จิต๑๑๑๑

เชษฐา ต่างมารดา คือพระราม
ไร่๑งร่างกาย...๑๑๑๑...๑๑๑๑
หน้า๑๑๑๑แม่ ร๑๑๑๑๑๑ ไร่๑๑๑๑๑๑
พระ๑๑๑๑๑๑ ไร่๑๑๑๑๑๑ ที่๑๑๑๑

ณ เมื่อครั้ง ยังเยาว์วัย ได้ถูกขอล
จากท่านพ่อ ขวัญดูแล มิแปรผัน
เมื่อ ๑ โภยกษ ของตา ร่วมฝ่าฟัน
สุดเหนงนั้น จำต้องพราก จากนครา

ด้วยว่าจาก บ้านเกิด เมื่อหนึ่งนั้น
นับหลายปี ตั้งแต่บัดนี้ ด้วยพรรษา
จึงทนดิ้น...ขัด ใจ...ในพินยา
แต่ รัก รักดี ต่อรามา มากอนันต์

เขตพระพรต ไกรธกริด ติณมารดา
แทบมิเว้น...เช่นเฝ้า...ให้อาสน์
ด้วยนางขอ ตำแหน่ง แห่งราชัน
มอบลูกนั้น ด้วยรัก มากเกินพอ

คำกษัตริย์ มัดมั่น เคยสัญญา
ต่อ โภยกษ นี้ไว้ว่า ถ้านางขอ
จะประทาน ให้นำที่ ห่อนริ้ว
แม้กำสรัด ระทดทำ ก็ต้องทำ

นาง โภยกษี กริ่งเกรง เพ่งพินใจ
ด้วยมิลิต...วิษยา...ข้างนาง
ตั้งพระราม อยู่พงไพร ใจมืดดำ
ลับลับ...มีกรรม...ขอหักกล

เป็นเหตุให้ ทำอหฺตรธ กำสรัด โดก
ชีวิตดับ ลาดับโลก อดใจคน
แม้รักลูก ไม่ถูกทาง เข้าข้างตน
จึงเกิดผล เสียมหันต์ เกินบรรยาย

พระพรต (๒)

ฝ่ายพระพรต...ผู้มี...ปริชาหาญ
สุดแต่อดดาต มารดา พาเสียหาย
หากยังอยู่...คู่กัน...เกิดอันตราย
พลั้งพลาดอย่า วิชาวาย ไม่บังควร

ด้วยโกรธจึง จึงขับไล่ ไส้ส่งแม่
รู้ว่าแย...แต่ต้องทำ...จิตกำสรัด
ตามอันอน พระราม นำใคร่ครวญ
ขอได้หวน คั่นกลับ รับครองเมื่อ

พระรามถือ...คำสัตย์...ปฎิญาณ
ต่อพระบิดา สืบเสาน อันสื่อเสื่อ
พูดถ้อยความ คำไหน อย่าได้เคี้ยว
ถ้าเป็นเรื่อ ครองราชย์ มีอาชิติน

พระพรต หมัดฉินต์ สิ้นหนทาง
จิตอ้างว้าง...ถึงโถม...แลนหมขิ้น
ขอครองเท่า...พิชาย...ใจกล้ากสิ่น
กลับนครา กสิ่นละสิ่น มีสินครอง

นารองเท่า วาองสง แหนองค์จริง
อยู่เป็นเมิ่ง ขวัญชน พันเสรำหมอง
ปกรักรุง อโยธยา ชาติประคอง
เพื่อสุขชน ทั้งมออง ขอองพระองค์

สร้างเมืองใหม่ ใก้กรุง อโยธยา
พระพรตครอง พารา ดัวยประเศศักดิ์
จักรอศอย...พิชัย...ใจมั่นคง
อยู่ไพรพง...สืบสืบ...ที่ทอนคืน

สืบสืบ...ที่ผ่าน...นานสุดแสน
จิตเร้นแค้น สุขแท้ แต่มขิ่น
สิ่งที่คาด อดหวัง กลับพังครืน
ท่อนอยากคืน ขึ้นสู่ อยู่ต่อไป

ดัวยพิชัย มาหาสลับ ชาติสืบ
พระพรตขั้ นำดาริน ผินหน้า ให้
สุดแสนจะ...ระทม...มขิ่นใจ
คิดโดดเข้า...ก่อง ไฟ...ไม่รอรี

ไซ้เจ้าพาจะ เคาระหัด ที่หนุมาน
แจ้งข่าวสาร ทั้นเวลา พาสุขศรี
ว่าพระราม...ข้านะขัย...ต่อ ไพร
เดินทางกลับ กรุงศรีฯ ปร้อมรีพอ

พระพรตยัง...อยู่ยัง...ยังยืนยง
ช่วยเสริมเศอ อองครามา พาเกิดผล
ครองอโยธยา ธานี มีอันปรน
ชาวประชา ภาสุกสัน อนุวงวาย

ผู้ประพันธ์ : โกวิท ธีรวิโรจน์

พระพรต

ตัวละคร สำคัญ รามายณะ
ต้นเหตุปัญหา ผ่าฟัน ในวันหน้า
ยังผลให้ ราม ลักษมณ์ และสีดา
ต้องเดินป่า ลับลี้ปี จึงคลี่คลาย

ที่กล่าวขวัญ นั้นหรือ คือพระพรต
ราชโอรส องค์ที่เสวย ของพ่อใหญ่
มีพระราม อร่ามศรี เป็นพี่ชาย
ต่างมีใจ สนิทสนมใคร รักกันดี

เดิมพระพรต คือจักรแก้ว พระนารายณ์
มาเกิดกาย เป็นบุตรนาง ไกยเกษี
ทำทศรถ จำเริญโยธา สวามี
มีหน้าที่ ช่วยพระราม ปราบธรรม

กายสีแดง ปานชาติ องค์าลักษณ์
มีหนึ่งพักตร์ เสด็จกร บวรล้ำ
ทรงมงกุฎ ชุดสีงา หน้าเกรงงาม
รูปลักษณ์งาม อร่ามใไล้ คล้ำพระราม

ในวัยเยาว์ ทำทศรถ โปรดกำหนด
ให้พระพรต พระสัตว์รุต ชุดหักห้าม
ไปดูแล เมื่อง ไกยเกษี ทั้งเขตคาม
รักษาความ ปละตภัย ให้ทำนตา

ด้วยกิจนี้ จึงมีมี ความใกล้ชิด
ไม่เห็นหิต ธรรม สัมปรารภ
แต่ยังมี ความรักดี ต่อพี่ยา
จิตศรัทธา ต่อพระราม งามน้ำใจ

ทำอุทธรณ์ กำหนดกฎ มณเฑียรบาล
เป็นรากฐาน อโยธยา คราเติบโตใหญ่
รักษาบาท ้วยสูงส่ง ดำรงชัย
ทรงสิทธิ์ได้ ครองเมือง อโยธยา

นาง ไกยเกษี มีหทัย อดดี
สร้างตำหนัก ตีพระราม ตั้งองงามหน้า

ถูกเนรเทศ จากกรุง มุ่งพนา
เป็นเวรดา ติบตีไป ต่อนี้ไป

แม่มารดา ห่วงดี มีแผนร้าย
ให้พี่ชาย ไร้ชายคา ที่อาศัย
เมื่อให้น้อง ขึ้นครองราช พงาด ได้
พระพรตไกรธ มากมาย ไม่ยินดี

ด้วยรักความ ถูกตั้งอง ทำนองคลองธรรม

ออกติดตาม พี่ชาย ให้คืนที่
เพื่อขึ้นครอง อโยธยา ราชธานี
ให้ตั้งองตาม ประเพณี ทั้งดงาม

แต่พระราม ยำดำรัส พระบิดา

ตั้งองเดินป่า ติบตีไป ไม่มีงาม

จึงร้องขอ ครอบพระบาท ของพระราม

กลับเขตคาม อโยธยา มาแทนกาย

วางรื่องเกล้า พระเชษฐา คาบหน้าอินทร์
แทนที่กษัตริย์ อโยธยา ร่อท่าไฉ่
ยามพระราม ครบเวลา กลับมาคราใด
ให้ทรงชัย ได้ครอง นครา

เลื่อนพระพรต ทรงกำหนด ฤตเดือนใหม่
ขี้กรู้ง ไกร ประชันตคาม งามล่อซ่า
ไม่ยอมเป็น เจ้าเมือง อโยธยา
ร่อเวลา พระเชษฐา มาทรงงาน

ตั้งสัตยา ธิบธิ์พี พีไม่มา
จะถวาย ขี้วา ให้เอาสัตยา
ฆ่าอพิชากย คุญหาย ไปนคนครัน
หลงล้ำคัณ พิทักษ์ สวรรคาลัย

ตัดสิ้นใจ ฆ่าตัดตาย ใจกำลัด
ทั้งพระพรต พระสัตย์รุต คุตโหยให้
ธิบธิ์พี พีไม่มา ฆ่าลาตาย
ขึ้นอยู่ไป ใจหมั่นใหม่ าลัยพระราม

ทำพิธี ปลัดขี้วี่ ทักอง ไฟ
หมดอาลัย ตายเอยาก ยากหักห้าม
ตั้งใจเดิน เข้ากอง ไฟ ให้ตายตาม
ไฉ่องค์ราม พระเชษฐา ร่อข่าทึ

ข้างไซคัดี ที่หนมาน มาทันการณ
กราบทุกท่าน พระเชษฐา หนะยักษี
ธ กำลัด ยกทัพ กลับธานี
เป็นข่าวดี ที่พระพรต ไปรดเหลื่อใจ

เมื่อพระราม ลำถึง ไชยยา
ได้ขึ้นครอง นครา พำตได้
มีพระพรต อยู่ด้วย อำนวยชัย
ทั้งฉลองขาย คุ้มใจ ไร่ภัยพาล

ไว้กรรม พระพรต อดจำได้
คือมีใจ ใฝ่ศึกษา วิชากทหาร
ดองยุติ น้อมนบ เคารพอาจารย์
รักวงศ์วาน ถิ่นเครือ เหนือสิ่งใด

ผู้ทรงไว้ ในความ ยุติธรรม
ไม่ล่วงล้ำ อำลัทธิ ที่มีใจ
ไม่เห็นแก่ ลาภยศ กำหนดใจ
ตั้งสมใน เหนือหาบุญ การุณย์ธรรม.

ผู้ประพันธ์ : สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

พระพรต (๑)

พระพรตเป็นบุตรเจ้าทำนุทศรัย
เป็นโอรสของนาง ไกยเกษี
เป็นลูกเจ้าแม่ของอโยธยาราชาธานี
มีน้องพี่ต่างมารดาชื่าสัมของค์

พระรามพี่บุตรนางเกาสุริยา
พระสัตรุตบุตรนางสมุทรรชัพญาหงส์
อีกหนึ่งน้องพระสัทภษมณโกษตรีย์องค์
ทั้งสี่มีพระบิดารงค์องค์เดียวกัน

พระพรตมีกายที่สีแดงชาด
งามวิไลเป่ารุ่งรัศมีมณีอาสน
ตั้งทับทิมพลอยแดงแสงตระการ
ดูเชิดชื่นแฉิดฉายประกายงาม

ทรงมงกุฎยอดชัยไฉไลนัย
มีหนึ่งพัทตร์สีองกรบวรล้ำ
มีจิตใจใฝ่พิศุทธิรักความยุติธรรม
กับพระรามดูงามได้คล้ายเคียงกัน

เป็นจักรแก้วแฉอดฟ้าของพระนารายณ์
พระองค์ได้ส่งมาเกิดกำเนิดนั้น
ช่วยพระรามสู้ศัตรูเหล่าหมู่มาร
คือนารายณ์อวดารมาปราบอธรรม

พระพรต (๒)

ในวัยเด็กพระพรตหม่อมเจ้าตั้งเองจาก
ถูกให้พรากพระน้องพี่ชนิดนี้ทั้งสาม
ไปชั่วยาวทำอโงยเกษที่เขตคาม
ตั้งทำตามพระบิดาสั่งหั่งน้ำตา

แม่จาก ไปตั้งแต่เด็กตั้งเองเล็กนิด
อยู่ห่างไกล ไม่วางใจคิดจิตห่วงหา
ทั้งพระรามและพระลักษมณ์น้องๆ
แต่จงรักองค์เชษฐาพระกุมาร

มีเรืออ่าวพิศุจน์เห็นได้เด่นชัด
ความขี้อสัตย์มีต่อองค์พระทรงศรี
คอยรับใช้แม่ตั้งเองตายถวายชีวิต
ความรักดีที่พระพรตมีต่อพระราม

ในครั้งหนึ่งนาง โงยเกษพระมารดา
ทอดสัณญาทำอโงยเกษตัดขาด
ให้พระพรตผู้น้องครองเขตคาม
แทนพระรามผู้พี่ที่อโยธยา

และขอให้พระองค์ทรงไปบวช
อภินนทเป็นพระฤๅษีที่กลางป่า
สืบสืบอยู่ยาวนานอย่างกล้า
ขอเฝ้าพระพรตน้องได้ครองเมื่อ

เป็นเหตุให้พระชนก ไต่กเสียดใจ
ตรอมพระทัยพระชนม์สิ้นยืนสี่๑สี่๑๑
เมื่อทราบข่าวพระพรตโกรธพิโรธเค็๑๑
เกือบทำเรื่อ๑เพล๑ฆ่าพระชนนี

พระพรต (๓)

พระพรตรู้ตระหนกตกเป็นต้นเหตุ
ให้พระรามถูกเนรเทศเหตุครั้งนี้
เสด็จงานธถวายพระเพลิงราชพิธี
๑๑กตามพระรามกลับธานี๑โยธยา

แต่พระ๑งค์ปฎิเสด็จ๑ยเหตุ๑๑
๑๑อยู่จนครบสิบสี่ปีกกลางป่า
ตามคำสั่ง๑ยให้ไว้กับพระบิดา
ถึงเวลาไม่ยก๑งกลับกรุงท๑นเที

พระพรตแม่สินทองยัง ไม่ทำ
ได้ทุกลม๑๑๑๑๑พระบาทองค์พระทรงศรี
เป็นสัตย์สักขณตั้งสถิตแทนแทนภูมิ
ผู้ปกครองราชธานีระ๑๑๑๑

ส่วนพระพรตผู้ซึ่งสัตย์สัตย์สิ้นใจ
สร้างเม็๑๑ใหม่อยู่ระ๑ทำพระเชษฐา
ซึ่งเม็๑๑ประสันตคามบุรีนครา
ให้พระสัตย์๑๑อนุชาดูธานี

ครบเวลาสิบสี่ปีที่กำหนด
ไม่ปรากฏองค์พระราม๑รามศรี
จึงคิดว่าพระชนม์ได้วายชีวิ
คิดจะทำพิธีเดินก้าวเข้า๑๑ไฟ

เม็๑๑ไม่ถึงที่ก็ไม่ตายวายชีวิ
เป็นเวลา ไม่มีใครระหระหมาะไฉน
ทรงขณะตักกลับมาพระภู๑๑ในย
พระพรตจึงเบเลี่ยนใจไม่ทำพิธี

พระพรต (๔)

พระรามกลับ๑โยธยามาคร๑๑เม็๑๑
๑รามเร็๑๑จรูญรุ่งทั้งกรุงศรี
พระพรตนั้น๑๑ผู้ซึ่งสัตย์รักภักดี
ช้๑๑ยภูมิตามคร๑๑๑๑๑พระคุณ

ในคราเมื่อถึงกลางคืนที่เสด็จ
พระพรตนั้นเองขอให้นำทัพเสนาบดี
ฆ่าทำอุกฤษฏ์กรรมดีถวายถวาย
ฆ่าดับบุญไพนาสุริยวงศ์ในสงคราม
ยามพระรามออกทัพสู้กับทศกัณฐ์
พระพรตนั้นได้เองรักสุดทุกห้าม
ขอดูแลประชาด้วยพระราม
ทั้งเขตคามได้อยู่เย็นเป็นสุขใจ

เสร็จสงครามพระรามอร่ามหัว
เป็นกษัตริย์ครองโยธยาฟ้าสดใส
พระพรตครองไทยเกษเขตผไท
พระลี้ลิต ไชริศบุรุษปราชญ์ปรีชา

พระพรต (๕)

พระพรตนั้นบทบาทอร่ามเรียบ
หากจะเปรียบผู้สนใจไม่มากหนา
แต่พฤติกรรมทำไว้ดีมีคุณค่า
ที่เอามาเป็นแบบฉบับปฏิบัติตาม
ความถูกต้องรักเห็นเหนือสิ่งใด
ความรักในศักดิ์ศรีมีสูงล้ำ
รักษาสัตย์ตราไว้ไม่คืนคำ
ความยุติธรรมทรงไว้ตายก็ยอม

ทำหน้าที่ถูกแค้นตีของพ่อแม่
ไม่เห็นแก่ลาภยศที่มีหมดพร้อม
เคารพอาจารย์ครูรุ่นก่อน
รู้ต่อต่อเป็นแบบอย่างที่ดีงาม

ความรักความภักดีที่คงมั่น
ความขยันที่หมั่นเรียนเพียรสะสม
ความซื่อสัตย์ที่จริงใจในนิยาม
สัจจะคำขมต่อพระพรตที่จดจำ

ผู้ประพันธ์ : ฤๅพร สุวรรณปากแพรง

พระพรต

จากตำนานรามเกียรติ์เขียนบอกกล่าว

เป็นเรือองยาจเกล้าเทพและยักษา

องค์นารายณ์เฝ้าดารเสด็จมา

เพื่อนำพาผู้คนพ้นภัยพาล

มีจักรแก้วอาวุธสุดแรงฤทธิ์

องค์นารายณ์ทรงลิขิตให้อาณาญ

ตามมาด้วยขั้วรบบพญามาร

คือพระพรตเขี้ยวขบถการราวี

ร่วมบิดาพระอนุชาภิรามลักษมณ์

สมสมัครมารดา ไกยเกษี

เป็นบุตรรักตั้งดวงใจนางเทวี

กายนั้นสีแดงชาดทรงมงกุฎยอดขั้ว

เมื่อยามเด็กพระอัยกาพาไปเลี้ยง

เป็นคู่เคียงพระศัตรูตมตมัย

อยู่ที่เมือง ไกยเกษนิเวศน์ไกล

ห้องเติบโตใหญ่ตามครรรดองครองนคร

พระมารดานาง ไกยเกษี

เคยช่วยพระสวามีกลางสมร

รบต่อสู้รบพุ่งทนต์แทบม้วยมรณ

เมื่อรชทรงถูกศรเพลาหักอง

นางเห็นจึงเสียดแขนเข้าแก้ไข
ที่แขนไหนได้แทนเพล่าเข้าประชิด
ได้สั่งหารอสุรีร้ายตั้งจำนอง
รณรงค์ได้ช่วยในสงคราม

พระดำมิดีใจเป็นเกียรติ
ไม่ทอดทิ้งออกปากยากไถ่ถาม
มอบพรไว้หวังใดให้เอ่ยนาม
จะมอบตามต้องการทุกอย่างไป

อันแฉลาษาณานที่ผ่านพ้น
นฤมลรำลึกนึกมาได้
จึงกราบทูลต่อองค์พระทรงชัย
ขอปลื้มใจก็เฝ้าเฝ้าไว้ให้ดูฤชา

พร้อมทั้งขอให้ขับองค์พระราม
จากเขตคามเมื่อหลงดวงสุวิหรรษา
สืบสืบไปอยู่พงพอน
แล้วให้ยกนคราแต่ดูฤชา

องค์ทำอภิศฤตฤตสินกล้า
แต่ตั้งสืบตามคำที่มั่นหมาย
ทรงโคกเศร้ายิ่งนมตรมใจกาย
ชีวาฉายสิ้นบุญดูขีว

ฝ่ายพระพรตทราบข่าวร้ายทรงหงาย
จึงเตรียมตกรวยยิ่งนักให้หม่อมองค์ศรี
จะเข่นฆ่าพระมารดาในทันที
แต่ใจดีถูกห้ามบรามไว้ทัน

พระพรตสังกราบทูลองค์ราม
เชิญกลับครองไวยยาเมืองสุวรรณ
แต่พระรามปฏิบัติด้วยความผูกพัน
ด้วยคำมั่นของบิดารักษาไว้

พระพรตจึงนำพาองค์พระบาท
แห่รามราชผู้เชิญเข้ากรุงศรี
ประกาศไว้ระแวกองค์ภูมิ
สืบสืบกลับเมืองไวยยา

หากไม่มาละลาบร้างสลาย
โตดกองไฟให้ตายไปชาติหน้า
ครบเวลาดพระรามจึงกลับมา
ลาสิริขาครองเมืองเรืองวิไล

ในภายหลังสิ้นสงครามยามสงบ
ต่างประสพความสุขที่สดใส
พระพรตครองไวยยาสืบต่อไป
ด้วยจิตใจที่ตรงคงความดี

ผู้ประพันธ์ : อัญชลี ณ เตียงใหม่

